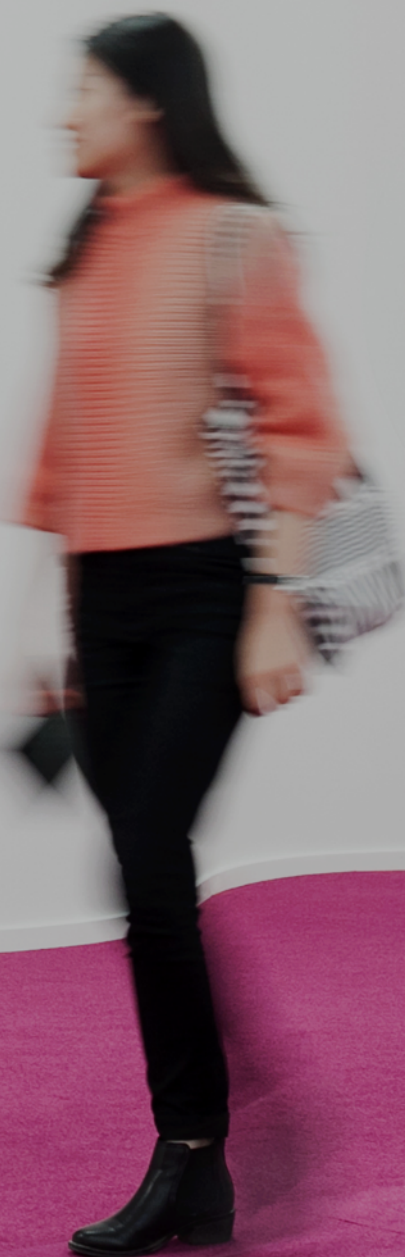

2016

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS

A”

Aalto-yliopisto

Hallituksen toimintakertomus *2016*

Aalto-yliopiston tehtävä

Aalto-yliopistona toimivan Aalto-korkeakoulusäätiön tehtävä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa. Yliopisto on itsenäinen, monialainen tiede- ja taideyhteisö, joka toimii tekniikan, kauppatieteiden ja taiteen aloilla sekä niihin läheisesti liittyvillä aloilla. Yliopisto toimii vuorovai- kutuksessa muun yhteiskunnan ja kansainvälisen tiede- ja taideyhteisön kanssa sekä edistää tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Yliopiston kansallisena erityistehtävänä on tukea Suomen menestymistä korkeatasoisen tutkimuksen ja opetuksen avulla, rakentaa myönteisellä tavalla suomalaista yhteiskun- taa, sen taloutta, tekniikkaa, taidetta, taideteollisuutta sekä kansainvälisyyttä ja kilpailukykyä ja edistää ihmiskunnan ja ympäristön hyvinvointia. Yliopiston piirissä on tieteen, taiteen ja opetuksen vapaus.

Toiminta vuonna 2016

Vuosi 2016 oli Aalto-yliopiston seitsemäs toimintavuosi. Yliopiston toiminnan pääpainopisteinä olivat yliopiston tut- kimusprofiilin uudistamisen jatkaminen professorien tenure track -urajärjestelmän rekrytoinneilla, opintojen sujuvoitta- minen, päätös sijoittua yhdelle pääkampukselle Otaniemeen ja talouden tasapainotussuunnitelman toteuttaminen vastauk- sena julkisen rahoituksen leikkauksiin.

Vuoden 2016 lopussa professoreiden tenure track -ura- järjestelmässä oli 228 (216 vuonna 2015) Aalto-yliopiston toiminnan aikana nimitettyä professoria. Näistä 30 (28) prosenttia oli kansainvälisiä, ja 25 (27) prosenttia oli naisia. Lisäksi ennen vuotta 2010 nimitettyjen professorien määrä oli 158 (172).

Vuonna 2016 yliopisto otti lopullisen askeleen kohti täysin integroitua Otaniemen kampusta. Integroitu kampus, jossa sijaitsevat kaikki yliopiston ydintoiminnot, tehostaa monialaista yhteistyötä ja vuorovaikutusta opiskelijoiden, tutkijoiden ja ulkoisten sidosryhmien välillä sekä tukee siten Aalto-yliopiston kansallista tehtävää vahvistaa Suomen innovaatiokykyä.

Suomen hallituksen vuonna 2015 päättämät merkittävät rahoitusleikkaukset alkoivat toteutua vuonna 2016. Aalto-yliopiston opetus- ja kulttuuriministeriöltä saama rahoitus laski 7 prosenttia ja Tekes-rahoitus 12 prosenttia. Leikkaus- ten seurauksena Aalto-yliopisto aloitti talouden tasapai- notussuunnitelman toteuttamisen, joka tähtää yliopiston ydintoimintojen pitkän aikavälin vakauden turvaamiseen. Tasapainotussuunnitelman toteutus eteni hyvin vuonna 2016, kilpaillun rahoituksen määrä kasvoi ja tilakustannuksissa ja ostoissa saavutettiin säästöjä. Näiden säästötoimien lisäksi yliopisto oli pakotettu etsimään säästöjä myös henkilöstö- kustannuksista.

Tutkimus

Vuoden aikana yliopistossa julkaistiin 2 269 (2 020) kansain- välistä vertaisarvioitua artikkelia tieteellisissä aikakausleh- dissä, mikä oli 12 prosenttia edellisvuotta enemmän. Aalto- Crown-indikaattorin arvo oli 1,54 (1,52), mikä tarkoittaa, että yliopiston julkaisuihin viitattiin 54 prosenttia enemmän kuin samojen alojen julkaisuihin kansainvälisesti keskimäärin. Julkaisujen määrän ja vaikuttavuuden odotetaan kehittyvän positiivisesti yliopiston strategian toimeenpanon edetessä. Aalto-yliopiston saama erittäin kilpailtu tutkimusrahoitus nousi 11 prosenttia, mikä johtui erityisesti Suomen Akatemial- ta saadun yliopistojen profiloitumista vahvistavan rahoituksen kasvusta.

Vuonna 2016 Aalto-yliopistossa toimi seitsemän (7) tut- kimuksen kansallista huippuyksikköä ja yliopistossa työ- kenteli kaksi (2) akateemikon arvonimeä kantavaa henkilöä. Aalto-yliopiston laadukkaasta tutkimuksesta ovat osoituksena myös 21 (17) Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) tutkimus- apurahan saajaa, seitsemän (6) akatemiaprofessoria, 37 (34) akatemiattutkijaa sekä 12 (14) Finland Distinguished Professor Programme (FiDiPro) -professoria ja -tutkijaa.

Opetus

Yliopistossa suoritettujen tutkintojen määrä jatkoi kasvuaan vuonna 2016. Vuoden aikana suoritettiin 1 970 (1 661) kandi- daatin, 1 998 (1 967) maisterin ja 260 (256) tohtorin tutkintoa. Vuonna 2016 Aalto-yliopiston perustutkinto-opiskelijoiden määrä kokopäiväisiksi opiskelijoiksi muutettuna oli 10 819 (10 978). Tutkinto-opiskelijoiden kokonaismäärä oli 17 563 (18 116). Perustutkinto-opiskelijat suorittivat yhteensä 474 103 (481 806) ECTS-opintopistettä, mikä vastaa keskimäärin 32 (31) opintopistettä ilmoittautunutta perustutkinto-opiskelijää kohden. Kansainvälisiä opiskelijoita oli 3 493 (3 114), joista 72 (69) prosenttia suoritti kokonaista tutkintoa.

Korkeakoulujen arviointineuvosto (Karvi) auditoi Aalto-yliopiston laatu- ja järjestelmän ja totesi tutkintotavoitteisen kou- lutuksen laatu- ja järjestelmän olevan parhaalla, eli edistyneellä tasolla. Yksikään toinen yliopisto ei ole saanut vastaavan tasoista arviointia tutkintotavoitteisen koulutuksensa laatu- järjestelmästä Karvin toisella arviointikierröksellä. OKM:n asettamat tutkintotavoitteet saavutettiin ja jopa ylitettiin kaikilla koulutusasteilla. Sekä kandidaatteja että tohtoreita valmistui ennätyksellisen paljon. Myös maistereiden määrä kasvoi aiemmista vuosista. Kaikki opetuksen ja oppimisen suorituskykyä kuvaavat mittarit kehittyivät positiiviseen suuntaan. Valtakunnalliseen kandipalautekyselyyn vastannei- den opiskelijoiden osuus kasvoi merkittävästi. Aalto-yliopis- ton opetuksen ja oppimisen strategiaa muutoksenteijöiden kouluttamiseksi toteutettiin määrätietoisesti kaikilla neljällä osa-alueella: koulutusohjelmien laatu ja opiskelijamarkki- nointi, digitaalinen oppiminen, opiskelijoiden hyvinvointi ja sujuva opiskelu sekä työelämätaidot. Erityisen hyvin onnistut- tiin edistämään sähköisen oppimisen A!OLE-projektia toteut- tamalla toistakymmentä sähköisen oppimisen pilottiprojektia. Koulutusohjelmien houkuttelevuutta edistettiin muun muassa voimakkaalla panostuksella valittujen keihäänkärki-ohjelmien verkkomarkkinointiin.

Taiteellinen toiminta

Yliopiston taiteellisen toiminnan tavoitteena on taiteen ja muotoiluajattelun yhdistäminen muihin yliopiston aloihin, taiteellisen toiminnan korkea laatu ja kansainvälinen näkyvyys. Vuonna 2016 käynnistyi University Wide Art Studies, jonka puitteissa toteutettiin vuoden aikana 6 kurssia. Kurseille osallistui opiskelijoita yliopiston kaikista korkeakouluista. Osana tätä toimintaa järjestettiin kansainvälinen seminaari, jossa tarkasteltiin taiteellisen toiminnan muotoja eri yliopistoissa vierailijapuheenvuorojen avulla.

Vuoden 2016 aikana yliopisto kehitti taiteellisen toiminnan indikaattoreita erityisesti merkittävien taidetoiminnan foorumeiden osalta. Niiden mukaisesti valittiin 300 taiteellisen toiminnan tuloksen joukosta tärkeimmiksi osallistumiset Venetsian biennaalin päänäyttelyyn, Paris Photo -messuille ja São Paulon biennaaliin sekä osallistuminen puuarkkitehtuurin näyttelyyn New York Center for Architecturessa. Kansainvälinen menestys kattoi kaikki yliopistossa edustettuna olevat taiteen alat.

Global Fashion School Rankings BOF arvioi Aalto-yliopiston muodin kandidaattiohjelman maailman kolmanneksi parhaimmaksi, ja opiskelijoiden menestys jatkui kansainvälisillä foorumeilla. Vuoden 2016 Hyères-festivaalin yhteydessä järjestyn suunnittelukilpailun kymmenestä finalistimallistosta peräti kolme tuli Aalto-yliopistosta. Opiskelijoiden rohkea suunnitteluosaaminen noteerattiin laajasti kansainvälisissä medioissa.

Vaikuttavuus

Aalto-yliopiston yhteiskunnallinen vaikuttavuus syntyy osaltaan yliopiston laajan yritysyritystyön seurauksena. Yliopisto on tiivistänyt yhteistyötään strategisten kumppaniensa kanssa ja hakenut uusia yhteistyömuotoja Tekesin sekä SHOK-rahoituksen vähennyttä. Yritysyritystyön yliopistolle tuoma hankerahoitus oli vuonna 2016 13 (13) miljoonaa euroa.

Aalto-yliopiston ympärille on muodostunut aktiivinen innovaatioekosysteemi, joka on tunnustettu sekä kansallisesti merkittäväksi että kansainvälisesti kilpailukykyiseksi. Tekesin vuonna 2015 tekemän selvityksen mukaan puolet Suomen yliopistolähtöisistä yrityksistä syntyy Aalto-yliopiston piirissä, ja Massachusetts Institute of Technologyn raportti vuodelta 2014 listasi Aalto-yliopiston viiden lupaavimman yrittäjähenkilön joukkoon. Yliopisto käsitteli vuoden aikana 154 (129) innovaatioehdotusta, jätti 42 (22) patenttihakemusta ja teki 30 (21) teknologian tai osaamisen siirtoa yrityksille. Lisäksi vuosittain syntyy lukuisia uusia yrityksiä sekä opiskelijoiden että henkilökunnan perustamina. Aalto-yliopiston opiskelijalähtöinen yrittäjyystoiminta keskittyy erityisesti kasvuyritysten liiketoimintamalleihin (Startup Sauna) ja startup-yritysten ja rahoittajien kohtaamiseen (Slush).

Aalto-yliopiston tieteenaloista ja opetuksesta kiinnostuneet voivat opiskella Avoimessa yliopistossa joko yksittäisiä kursseja tai opintokokonaisuuksia. Avoimessa yliopistossa suoritettujen opintopisteiden määrä oli 14 685 (14 866) opintopistettä.

Aalto-yliopiston strategiaan kumppaneihin kuuluu myös julkisen sektorin toimijoita kuten lähialueen kaupungit, muut yliopistot ja tutkimuslaitokset, sekä kansainvälisiä innovaatioverkostoja kuten Euroopan Innovaatio- ja teknologiainstituutin KIC-yhteisöt ICT:n, raaka-aineiden ja ilmastonmuutoksen alueilla. Aalto-yliopisto pyrkii kasvattamaan yhteiskunnallista vaikuttavuuttaan verkottamalla kansainvälisiä ja kansallisia toimijoita.

Aalto-yliopisto tarjoaa johdon koulutusta ja täydennyskoulutusta Aalto Executive Education Oy:n (Aalto EE) kautta. Aalto EE on yksi maailman johtavista liikkeenjohdon koulutusta ja kehittämistä tarjoavista yrityksistä. Suomessa Aalto EE on toiminut vuodesta 1970 ja on alan arvostetuin toimija.

Johtaminen

Yliopiston johtamisen keskeiset toimijat ovat hallitus, rehtori, provosti, akateemisten asiain komitea sekä korkeakoulujen dekaanit.

Hallituksen kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja mukaan lukien seitsemän yliopiston ulkopuolista jäsentä. Hallitus päättää yliopiston strategiasta, vuosittaisesta toimintasuunnitelmasta ja budjetista sekä vahvistaa yliopiston tilinpäätöksen ja säännöt. Hallitus nimittää yliopiston rehtorin, provostin, vararehtorit ja muut rehtorin suorat alaiset. Hallitus huolehtii, että yliopiston toiminta on asianmukaisesti järjestetty ja että sen varat on sijoitettu suunnitelmallisella ja tuloa tuottavalla tavalla. Yliopiston hallituksella oli vuoden aikana kahdeksan kokousta.

Rehtori johtaa yliopiston toimintaa yliopistolain, yliopistoyhteisön arvojen, hallituksen hyväksymän strategian sekä hallituksen antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Rehtori johtaa yliopiston pitkän tähtäimen strategista kehittämistä ja kumppanuuksia.

Provosti toimii rehtorin sijaisena, tukee rehtoria strategisessa suunnittelussa, professorien nimittämisessä ja resurssisuunnittelussa ja johtaa yliopiston kaikkia opetukseen, tutkimukseen ja vaikuttavuuteen liittyviä prosesseja. Akateemiset vararehtorit toimivat provostin alaisuudessa.

Yliopiston akateemisten asiain komitea on yliopistolaisista tarkoitettu yhteinen monijäseninen yliopistotason hallintolin. Yliopiston akateemisten asiain komitea päättää muun muassa yliopiston opetussuunnitelmista, tutkintovaatimuksista ja opiskelijoiden valintaperusteista sekä asettaa tutkimuksen ja opetuksen hoitamiseksi tarvittavat toimielimet. Lisäksi akateemisten asiain komitea nimittää hallituksen nimityskomitean ja valitsee yliopiston hallituksen jäsenet hallituksen nimityskomitean esityksen perusteella.

Hallituksen nimityskomitea koostuu viidestä jäsenestä, jotka edustavat yliopiston perustajatahoja.

Aalto-yliopisto on järjestäytyneet kuuteen korkeakouluun sekä yhteisiin palveluyksiköihin. Dekaanien johtamat korkeakoulut koostuvat laitoksista, joista jokaisella on oma johtajansa. Korkeakoulut ovat vastuussa opetuksesta ja tutkimuksesta, ja

ne vastaavat akateemisesta toiminnastaan itsenäisesti yliopiston strategian, ohjeistusten sekä vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin puitteissa. Yliopiston yhteiset palveluyksiköt noudattavat mallia, jossa palveluprosessit määritetään yhteisesti koko yliopistolle ja varsinaiset palvelut tuotetaan paikallisesti akateemisissa yksiköissä.

Hallitus nimitti professori **Jouko Lampisen** Perustieteiden korkeakoulun dekaaniksi 1.6.2016 alkaen.

Aalto-yliopisto ja sen tytäryhtiöt muodostavat Aalto-yliopistokonsernin. Aalto-yliopistokonsernin suurimmat tytäryhtiöt ovat Aalto-yliopistokiinteistöt Oy (omistusosuus 100 %) ja Aalto Executive Education Oy (omistusosuus 100 %). Yliopistokonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavat yliopiston hallitus ja rehtori. Rehtori valitsee Aalto-yliopiston edustajat tytäryhtiöiden yhtiökokouksiin, joissa nimetään yhtiöiden hallitusten jäsenet. Tytäryhtiöiden hallitukset valitsevat yhtiöiden toimitusjohtajat, jotka vastaavat tytäryhtiöiden operatiivisesta toiminnasta.

Henkilöstö

Vuonna 2016 yliopiston henkilöstön määrä henkilötyövuosiksi muutettuna oli 4 066 (4 385 vuonna 2015, 4 637 vuonna 2014). Henkilöstöstä 61 (60, 59) prosenttia kuului opetus- ja tutkimushenkilöstöön, 9 (9, 10) prosenttia opetus- ja tutkimusassistenteina työskenteleviin perusopiskelijoihin ja 30 (31, 31) prosenttia muihin henkilöstöryhmiin. Yhteensä 23 (23, 23) prosenttia henkilöstöstä oli tohtoriopiskelijoita.

Henkilöstöstä 40 (40, 39) prosenttia oli vakituudessa työsuhteessa ja 85 (85, 86) prosenttia työskenteli kokopäiväisenä. Naisten osuus henkilöstöstä oli 38 (38, 38) prosenttia. Seuraavan kymmenen vuoden kuluessa 17 (17, 16) prosenttia henkilöstöstä täyttää vähintään 65 vuotta. Yliopiston voimakasta kansainvälistymistä kuvaa ulkomaisen henkilöstön osuus, joka oli 23 (21, 20) prosenttia.

Vuoden 2016 lopussa yliopistossa toimi 386 (388, 369) professoria, joista 140 (145, 122) määräaikaisena. Professoreista 19 (20, 17) prosenttia oli naisia. Noin 35 (36, 40) prosenttia professoreista täyttää vähintään 65 vuotta seuraavan kymmenen vuoden kuluessa.

Aalto-yliopistokonsernin henkilöstön lukumäärä oli 4 201 (4 519, 4 773). Yliopistokonsernin henkilöstökulut olivat 237 (254, 265) miljoonaa euroa, joista yliopiston osuus oli 227 (245, 257) miljoonaa euroa. Yliopiston hallituksen jäsenille ja rehtorille sekä konserniyhtiöiden hallitusten jäsenille ja toimitusjohtajille maksettiin palkkoja ja palkkioita yhteensä 1,4 (1,3, 1,2) miljoonaa euroa.

Yliopiston marraskuussa 2015 aloittamat yt-neuvottelut päättyivät tammikuussa 2016. Neuvottelujen tuloksena henkilöstön vähennystarve oli 316, joista 165 toteutetaan eläköitymisten ja määräaikaisten työsuhteiden päättymisen kautta ja 151 toteutetaan irtisanomisten kautta. Toimenpiteet toteutetaan vuosina 2016–2018.

Kampus

Vuonna 2016 yliopisto päätti keskittää kaikki ydintoimintonsa Otaniemeen vuoden 2019 loppuun mennessä tuomalla vielä Töölössä sijaitsevat Kauppakorkeakoulun toiminnot Otaniemeen. Vuoden 2016 aikana yliopisto toteutti kampuskehityssuunnitelmansa saattamalla loppuun Oppimiskeskuksen peruskorjauksen, jatkamalla Dipolin peruskorjausta, aloittamalla Väreän ja Maarintie 13 uudisrakennuksien rakennustyöt sekä vapauttamalla Sähkötekniikan korkeakoulun tilat Otakaari 5:ssä ulosvuokrausta varten.

Merkitävien rahoitusleikkausten vuoksi yliopisto joutuu tehostamaan tilankäyttöään turvatakseen ydintoimintansa. Vuonna 2016 tilankäyttöä vähennettiin yhteensä 2 (5) prosenttia. Yliopistolla oli kolme kampusta ja toimitiloja yhteensä 281 000 (286 000) neliometriä. Tiloista Otaniemen kampuksella oli 216 000 (216 000), Töölön kampuksella 23 000 (26 000), Arabian kampuksella 40 000 (40 000) ja muissa toimipisteissä yhteensä 3 000 (4 000) neliometriä. Yliopiston tilakustannukset olivat vuoden aikana yhteensä 65 (67) miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

Aalto-yliopisto harjoittaa pitkäjänteistä sijoitustoimintaa tukeakseen yliopiston strategian toteuttamista. Sijoitustoiminnan tavoitteet ovat tasaisen ja ennustettavan tulovirran tarjoaminen yliopistotoiminnan rahoittamiseksi sekä pääoman reaaliarvon säilyttäminen ja kasvattaminen pitkällä aikavälillä. Pääoman reaaliarvon säilyttäminen turvaa sukupolvien välisen tasa-arvon mahdollistamalla pääoman ja sen yliopiston toimintaan tarjoaman rahoituksen säilymisen ostovoimaltaan samana yli ajan.

Vuoden lopussa sijoitussalkun markkina-arvo oli 948 (901) miljoonaa euroa. Sijoitussalkun vuosituotto oli 6,1 (3,4) prosenttia kulujen jälkeen. Sijoitussalkun keskimääräinen vuosituotto toiminnan alusta lukien on ollut 5,1 prosenttia. Vuoden 2016 lopussa 51 (50) prosenttia salkusta oli korkosijoituksissa, 48 (50) prosenttia osakesijoituksissa ja 1 (0) prosenttia hajutavissa strategioissa. Vuoden 2016 aikana sijoitussalkun kertyneestä reaaliarvosta käytettiin 8 miljoonaa euroa yliopiston toiminnan rahoittamiseen.

Aalto-yliopisto on sitoutunut noudattamaan vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Aalto-yliopisto on Finland's Sustainable Investment Forum (FINSIF) jäsen.

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys ja vastuullisuus ovat Aalto-yliopiston strategian ja yhteisten arvojen keskeisiä tekijöitä. Yliopisto huomioi kestävä kehityksen ja vastuullisuuden kaikessa opetuksessa, tutkimuksessa ja muussa toiminnassa. Myös kampuksen kehittäminen on keskeisessä roolissa kestävä kehityksen edistämiseksi. Aalto-yliopiston koordinoiman CodeBus Africa -projektin puitteissa järjestetään koodaustapahtumia erityisesti 12–20-vuotiaille nuorille tytöille. Bussi kiertää 10 Afrikan maata osana Suomi100-ohjelmaa vuonna 2017.

Kestävän kehityksen työryhmä seuraa ja edistää alueen tutkimus-, opetus-, ja operatiivisia toimintoja. Vuonna 2016 panostettiin kestävän kehityksen tutkijayhteisön rakentamiseen ja työtä jatketaan erityisesti osaamisprofiilien tunnistamiseksi. Osana laadunvalvontaa arvioitiin myös kandidaatti-ohjelmia, joiden oppimistavoitteista kehitys ja vastuullisuus löytyivät hyvin. Uusille kestävän kehityksen verkkosivuille nostettiin aiheeseen liittyviä uutisia. Yliopisto toimii yhteistyössä useiden kansallisten ja kansainvälisten verkostojen, kuten International Sustainable Campus Network (ISCN) -verkoston sekä EIT:n Climate KIC -yhteisön kanssa.

Toimintaympäristö ja riskienhallinta

Riskienhallinta on olennainen osa Aalto-yliopiston johtamisjärjestelmää ja riskienhallinta tukee yliopiston strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi yliopisto pääsääntöisesti hyväksyy riskin, joka on suhteessa saavutettavaan hyötyyn ja vahingon laajuuteen ja todennäköisyyteen. Yliopiston strategia on välttää riskejä, joista ei ole odotettavissa vastaavaa hyötyä, tai kustannustehokkaasti vähentää riski hyväksyttävälle tasolle.

Aalto-yliopiston toimintaympäristön merkittävimmät riskit liittyvät edelleen yliopistosektorin julkisen rahoituksen kehittymiseen ja siten yliopiston toimintaedellytysten turvaamiseen pitkällä aikavälillä. Riskejä liittyy myös yliopistosektorin rahoitusleikkausten kohdentamiseen eri yliopistojen välillä, missä pääkriteerinä tulisi ottaa huomioon yliopistoissa tehtävän tutkimuksen laatu ja vaikuttavuus. Suomen hallituksen vuonna 2015 tekemät yliopistosektoriin kohdistuvat rahoitusleikkaukset ovat lähes puoli miljardia euroa vuoden 2020 loppuun mennessä. Aalto-yliopiston osuus leikkauksista on arviolta 20 prosenttia, mikä tarkoittaa, että leikkaukset kohdentuvat suhteellisesti enemmän Aalto-yliopistoon kuin muuhun yliopistosektoriin.

Yliopistoon kohdistuvien leikkausten seurausten minimoimiseksi yliopisto on aloittanut talouden tasapainotussuunnitelman toteuttamisen. Suunnitelman kulmakiviä ovat lisärahoituksen aktiivinen hakeminen, sijoitustuottojen vastuullinen käyttö, sekä säästöt henkilöstökuluissa, tilakuluissa ja ostoissa. Tasapainotussuunnitelman onnistumiseen liittyy merkittäviä lisärahoituksen ja säästöjen toteutumiseen liittyviä riskejä, jotka voivat vaikeuttaa yliopiston strategian toteuttamista tulevana vuosina.

Yliopiston sijoitusvarallisuuden kehitys saattaa sisältää rahoitusmarkkinoiden epävarmuudesta johtuvia taloudellisia riskejä, jotka voivat puolestaan vaikuttaa haitallisesti yliopiston rahoitukseen pitkällä aikavälillä.

Integroidulle kampukselle asetetut tavoitteet vaativat sekä merkittäviä investointeja seuraaville 15 vuodelle että noin 18 miljoonan euron (noin 25 prosentin) vuotuiset säästöt yliopiston tilakustannusten nykytasosta. Epävarmuus rahoitusmarkkinoilla voi vaikeuttaa investointiohjelman rahoitusta ja siten viivästyttää ohjelman toteutusta. Rakennussektorin mahdollinen ylikuumentuminen voi nostaa rakennuskustannuksia ja viivästyttää kampusinvestointien toteutusta. Tällä voi olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia yliopiston opetus- ja tutkimusstrategian toteuttamiseen. Lisäksi tilasäästöohjelman myötä yliopistolta vapautuvien tilojen ulosvuokraus ja myynti ulkopuolisille tahoille saattaa vaikeuttaa Suomen taloudellisen tilanteen ja pääkaupunkiseudun toimitilojen ylitarjonnan seurauksena.

Yliopiston omaisuusvakuutuksen periaatteena on keskeisten omaisuserien vakuuttaminen kohtuullisen korkealla omavastuulla. Vakuutuksilla turvataan ne omaisuserät, jotka ovat yliopiston toiminnan kannalta olennaisia ja merkittäviä. Yliopistolla on lisäksi vastuuvakuutus, joka kattaa yliopistotoiminnasta kolmansille osapuolille aiheutuneita vahinkoja sekä johdon vastuuvakuutus, joka kattaa yliopiston johdon sekä yliopiston ja sen tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten aiheuttamat taloudelliset vahingot.

Taloudellinen asema

Yliopiston pro forma -tuloslaskelman mukaiset operatiivisen toiminnan tuotot olivat 353 miljoonaa euroa, mikä merkitsi viiden prosentin laskua edellisen tilikauden 372 miljoonasta eurosta (389 M€ vuonna 2014). Pääasiallisia tulonlähteitä olivat 237 (254, 266) miljoonan euron valtionrahoitus sekä hankeavustukset: Suomen Akatemialta 40 miljoonaa euroa (35, 31), Tekesiltä 23 miljoonaa euroa (26, 31) ja Euroopan unionilta 21 miljoonaa euroa (19, 21).

Yliopiston pro forma -tuloslaskelman mukaiset operatiivisen toiminnan kulut olivat 358 miljoonaa euroa, mikä merkitsi seitsemän prosentin laskua edellisen vuoden 385 miljoonasta eurosta (400 M€ vuonna 2014). Henkilöstö- ja tilakulut muodostavat valtaosan kuluista. Henkilöstökulut muodostivat 63 (64, 64) prosenttia ja tilakulut 18 (17, 17) prosenttia operatiivisen toiminnan kuluista. Henkilöstökulut laskivat 7,4 prosenttia edellisestä vuodesta henkilöstön määrän laskun seurauksena. Tilakulut laskivat 3,5 prosenttia edellisestä vuodesta pääosin tilankäytön vähenemisen johdosta.

Yliopiston pro forma -tuloslaskelman mukainen operatiivisen toiminnan alijäämä oli 5 (12, 11) miljoonaa euroa.

Varainhankinnan ylijäämä oli 10 (1, 5) miljoonaa euroa. Varainhankinnan tuotot koostuivat saaduista lahjoituksista ja kulut pääasiassa henkilöstökuluista ja ostetuista palveluista. Saatujen lahjoitusten aktivointi taseen sidottuihin rahastoihin on esitetty tuloslaskelman rivillä Sidottujen rahastojen muutos.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan ylijäämä oli yhteensä 22 (30, 39) miljoonaa euroa. Tuotot ja kulut koostuivat pääasiassa myyntivoitoista ja -tappioista, jotka liittyivät allokaatiomuuksiin ja sijoitustoiminnassa käytettyjen rahastojen vaihtamiseen. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan ylijäämä sisältää toteutuneet myyntivoitot ja -tappiot, realisoitumattomat voitot ja tappiot sisältyvät taseessa olevaan käyvän arvon rahastoon.

Suluissa olevat luvut viittaavat vuoden 2015 ja 2014 lukuihin, ellei toisin mainita.

Yliopiston tilikauden ylijäämä oli 16 (18, 33) miljoonaa euroa, mikä oli neljä (5, 8) prosenttia operatiivisista tuotoista.

Yliopiston taseen loppusumma oli 1 545 (1 226, 1 101) miljoonaa euroa.

Vastaavissa Sijoitusten tasearvo kasvoi 23 miljoonalla eurolla edellisen tilikauden 1 104 miljoonasta eurosta 1 127 miljoonaan euroon (1 005 M€ vuonna 2014) lähinnä sijoitusinstrumenttien arvonnousun myötä. Pitkäaikaiset saamiset kasvoivat edellisen tilikauden kahdesta miljoonasta eurosta 260 miljoonaan euroon. Pitkäaikaiset saamiset ovat seurausta konsernin sisäisestä kiinteistölainojen uudelleenjärjestelystä, jolla saavutettiin edullisemmat lainaehdot.

Vastattavissa Käyvän arvon rahasto kasvoi 33 miljoonalla eurolla edellisen tilikauden 105 miljoonasta eurosta 138 miljoonaan euroon sijoitusinstrumenttien realisoitumattoman arvonnousun johdosta, ja Pitkäaikainen vieras pääoma kasvoi 266 miljoonalla eurolla edellisen tilikauden kahdesta miljoonasta eurosta 268 miljoonaan euroon yliopiston Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n puolesta rahoituslaitoksilta nostamien lainojen johdosta. Lyhytaikainen vieras pääoma oli 65 (71, 71) miljoonaa euroa ja koostui pääasiassa saaduista ennakosta, palkkamenoihin liittyvistä siirtoveloista ja muista veloista.

Rahoituslaskelmassa Toiminnan rahavirta laski -5 (-1, -5) miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa Saatujen yleisavustusten laskusta ja Käyttöpääoman kasvusta. Investointien rahavirta oli -234 (25, -41) miljoonaa euroa, josta -258 miljoonaa euroa liittyi Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:lle annettuihin lainoihin, 30 (37, -33) miljoonaa euroa liittyi sijoitustoimintaan ja -7 (-11, -8) miljoonaa euroa opetus- ja tutkimusinfrastruktuuri- ja IT-investointeihin. Rahoituksen rahavirta oli 267 (1, 5) miljoonaa euroa, mikä seurasi Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n puolesta nostetuista rahalaitoslainoista. Yliopiston rahavirta oli 28 (25, -41) miljoonaa euroa.

Lähipiiritoimet

Aalto-yliopistolla on lähipiirirekisteri, joka kattaa tarvittavat lähipiirin tiedot käytettävissä olevin osin. Lähipiirirekisteri päivitetään vuosittain.

Yhteenveto taloudellisista toimista lähipiirin kanssa on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Konserni

Aalto-yliopistokonsernin kokonaistuotot olivat 414 (431) miljoonaa euroa ja kokonaiskulut 390 (402) miljoonaa euroa. Yliopistokonsernin tilikauden ylijäämä oli 25 (29) miljoonaa euroa.

Yliopistokonsernin taseen loppusumma oli vuoden lopussa 1 607 (1 485) miljoonaa euroa. Taseen loppusumman kasvu johtui pääasiassa Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n investoinneista Rakennuksiin ja rakennelmiin, yliopiston sijoitussalkun arvonnoususta (Muut osakkeet ja osuudet) ja Rahat ja

pankkisaamisten kasvusta. Konsernin omavaraisuusaste oli 77 (79) prosenttia. Aalto-yliopistokonsernin toiminnan rahavirta oli 26 (30) miljoonaa euroa ja investointien rahavirta -47 (26) miljoonaa euroa. Rahoituksen rahavirta oli 59 (-58) miljoonaa euroa. Konsernin rahavirta oli 37 (-1) miljoonaa euroa.

Aalto-yliopistokonsernin suurin tytäryhtiö, Aalto-yliopistokiinteistöt Oy, omistaa ja hallinnoi suurinta osaa yliopiston käyttämistä tiloista. Aalto-yliopistokiinteistöt-alakonsernin liikevaihto oli 49 (50) miljoonaa euroa ja tulos 8 (14) miljoonaa euroa. Taseen loppusumma tilikauden lopussa oli 450 (389) miljoonaa euroa.

Aalto Executive Education -alakonsernin liikevaihto oli 19 (17) miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 1,2 (0,4) miljoonaa euroa.

Kaikki konserniyhtiöt ovat laatineet omat tilinpäätöksensä tilikaudelta 2016.

Tilintarkastaja

Tilikaudella yliopiston tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

Oleelliset tapahtumat tilikauden jälkeen

Vuoden 2017 alussa Aalto-yliopistokiinteistöt Oy muuttui keskinäiseksi kiinteistöosakeyhtiöksi. Muutoksen seurauksena Aalto-yliopisto vastaa jatkossa itse vapaiden tilojen vuokrauksesta ulkopuolisille ja Aalto-yliopistokiinteistöt Oy veloittaa yliopistolta vuokran sijasta kustannuspohjaista vastiketta. Muutos laskee yliopiston tilakustannuksia tulevina vuosina. Muutoksen myötä alentuneet vuokravastuut on huomioitu jo vuoden 2016 tilinpäätöksen Vuokravastuut-liitetiedossa.

Tilikauden päättymisen ja tilinpäätöksen laatimisen välillä ei ollut muita oleellisia yliopistokonsernin taloudelliseen tilanteeseen vaikuttavia tapahtumia, joilla olisi ollut vaikutusta vuoden 2016 tilinpäätökseen.

Tilinpäätös 2016

(tilintarkastettu)

Aalto-korkeakoulusäätiön pro forma -tuloslaskelma, 1 M€

Pro forma -tuloslaskelma ei ole kirjanpitolain mukainen, eikä sitä ole tilintarkastettu

VARSAINAISEN TOIMINNAN TUOTOT	2016	%	2015	%	2014	%	2013	%	2012	%	2011	%	2010	%
Yliopistolakiin perustuva valtionrahoitus	237	67 %	254	68 %	266	69 %	275	66 %	271	64 %	272	64 %	245	61 %
Tekes	23	6 %	26	7 %	31	8 %	38	9 %	41	10 %	43	10 %	42	11 %
Suomen Akatemia	40	11 %	35	10 %	31	8 %	34	8 %	32	8 %	29	7 %	27	7 %
Euroopan unioni	21	6 %	19	5 %	21	5 %	20	5 %	20	5 %	17	4 %	12	3 %
Yrityusrahoitus	13	4 %	13	3 %	14	4 %	22	5 %	26	6 %	29	7 %	31	8 %
Muu rahoitus	19	5 %	24	6 %	23	6 %	29	7 %	30	7 %	29	7 %	38	10 %
Siirto sidotuista rahastoista	1	0 %	1	0 %	1	0 %	2	0 %	0	0 %	3	1 %	4	1 %
YHTEENSÄ	353	100 %	372	100 %	389	100 %	418	100 %	421	100 %	423	100 %	400	100 %
VARSAINAISEN TOIMINNAN KULUT														
Akateeminen henkilöstö	162	45 %	172	45 %	174	43 %	179	43 %	181	43 %	168	42 %	161	43 %
Palveluhenkilöstö	65	18 %	73	19 %	83	21 %	87	21 %	86	20 %	80	20 %	75	20 %
Tilakulut	65	18 %	67	17 %	68	17 %	71	17 %	66	16 %	62	16 %	59	16 %
Palvelujen ostot	26	7 %	28	7 %	28	7 %	35	8 %	36	9 %	33	8 %	33	9 %
Poistot	8	2 %	8	2 %	7	2 %	7	2 %	7	2 %	6	2 %	6	2 %
Muut kulut	32	9 %	37	10 %	40	10 %	42	10 %	48	11 %	46	12 %	39	10 %
YHTEENSÄ	358	100 %	385	100 %	400	100 %	420	100 %	424	100 %	395	100 %	374	100 %
VARSAINAISEN TOIMINNAN YLI/ALIJÄÄMÄ														
Yli/alijäämä sijoitustoiminnasta	-5		-12		-11		-2		-4		28		26	
Yli/alijäämä sijoitustoiminnasta	22		30		39		31		29		-14		2	
Yli/alijäämä varainhankinnasta	10		1		5		5		4		0		0	
Tuloverot	0		0		0		0		0		0		0	
Siirto sidottuihin rahastoihin	-12		0		0		0		0		0		0	
YLI/ALIJÄÄMÄ	16		18		33		33		29		14		28	

SÄÄTIÖN TULOSLASKELMA, 1 000 €

	Liite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
VAR SINAINEN TOIMINTA			
Tuotot			
Avustustuotot	2	95 316	93 810
Liiketoiminnan tuotot	6	9 466	11 649
Muut tuotot		10 991	11 634
		115 774	117 092
Kulut			
Henkilöstökulut	4	227 011	245 233
Poistot ja arvonalentumiset	7	8 416	7 805
Muut kulut	5	122 502	131 540
		357 929	384 577
VAR SINAISEN TOIMINNAN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-242 156	-267 485
VARAINHANKINTA			
Tuotot			
Lahjoitukset		10 196	664
Muut tuotot		480	699
		10 676	1 363
Kulut			
Varainhankinnan kulut		540	0
Varainhankinta yhteensä		10 135	1 363
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ VARAINHANKINNAN JÄLKEEN		-232 020	-266 122
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA			
Tuotot			
Osinkotuotot		2 056	4 786
Korkotuotot		296	56
Myyntivoitot		21 443	26 466
Arvonlennusten palautukset		0	735
Muut tuotot		1 952	2 519
		25 746	34 561
Kulut			
Korkokulut		191	20
Myyntitappiot		2 306	4 873
Muut kulut		952	157
		3 449	5 050
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä		22 297	29 511
YLEISAVUSTUKSET			
Yliopistolain mukainen valtionrahoitus		236 563	254 417
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		26 840	17 805
TILINPÄÄTÖSSIIRROT			
Sidottujen rahastojen muutos		-10 918	-947
Omakatteisten rahastojen muutos		0	1 596
Tuloverot	8	64	17
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		15 857	18 437

SÄÄTIÖN TASE, 1 000 €

	Liite	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
	9		
Aineettomat oikeudet		1 089	899
Ennakkomaksut		0	1 167
		1 089	2 066
Aineelliset hyödykkeet			
	10		
Maa- ja vesialueet		0	324
Rakennukset ja rakennelmat		88	32
Koneet ja kalusto		21 328	21 931
Muut aineelliset hyödykkeet		25	35
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		3 152	4 521
		24 593	26 843
Sijoitukset			
	13		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		156 538	154 860
Osuudet osakkuusyrityksissä		3 012	2 863
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		3 215	3 215
Muut osakkeet ja osuudet	12, 14	964 133	942 705
		1 126 897	1 103 643
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		1 152 579	1 132 553
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset, omistusyhteisyritykset		2 000	2 000
Lainasaamiset, konserni >1v	15	257 500	0
		259 500	2 000
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		42 042	37 128
Myyntisaamiset, konserni < 1v		1 026	397
Muut saamiset		10 272	515
Siirtosaamiset	16	14 304	16 400
		67 644	54 440
Rahat ja pankkisaamiset		65 568	37 091
Omakatteisten rahastojen rahat ja pankkisaamiset		0	37
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		392 712	93 568
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 545 291	1 226 120
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
	18		
Peruspääoma		280 000	280 000
Toimintapääoma		154 644	154 644
Pääomarahasto		412 477	412 477
Käyvän arvon rahasto		138 126	105 360
Muut sidotut rahastot		46 725	35 806
Omakatteiset rahastot		0	37
Vapaat rahastot		137 526	0
Muu oma pääoma			
Edellisten tilikausien ylijäämä		41 931	146 722
Tilikauden ylijäämä		1 560	18 437
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 212 989	1 153 484
VIERAS PÄÄOMA			
	21		
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		265 000	0
ALV-kompensaatiovelka		2 569	1 999
		267 569	1 999
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		2 500	0
Saadut ennakot		26 849	28 534
Ostovelat		7 160	4 932
Velat saman konsernin yrityksille		152	69
Muut velat		10 167	17 412
Siirtovelat		17 906	19 692
		64 733	70 637
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		332 302	72 637
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 545 291	1 226 120

SÄÄTIÖN RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-242 156	-265 293
Edelliseen sisältyvät poistot	8 416	7 805
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos	0	355
Korottomien saamisten muutos	-9 885	1 291
Korottomien velkojen muutos	-8 122	2 058
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-251 746	-253 785
Varainhankinnan rahavirta	10 135	714
Saadut yleisavustukset	236 563	254 417
Maksetut välittömät verot	-18	-194
Omakatteisten rahastojen toiminnan rahavirta	0	-2 192
TOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	-5 065	-1 040
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-8 920	-13 343
Saadut investointiavustukset	2 064	1 877
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	160	13
Myönnetyt lainat	-257 500	0
Investoinnit sijoituksiin	-161 688	-341 882
Luovutustulot sijoituksista	190 429	373 814
Sijoitusten muut nettotuotot	1 497	4 664
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	-233 958	25 143
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	267 500	0
Omakatteisten rahastojen rahoituksen rahavirta	-37	596
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	267 463	596
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C)		
	28 440	24 699
Rahavarat tilikauden alussa	37 091	10 725
Rahavarat tilikauden lopussa	65 568	37 091
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden alussa	37	1 704
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden lopussa	0	37
RAHAVAROJEN MUUTOS	28 440	24 699

KONSERNITULOSLASKELMA, 1 000 €

	Liite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
VARSINAINEN TOIMINTA			
Tuotot			
Avustustuotot	2	95 423	93 971
Liiketoiminnan tuotot		34 103	34 479
Muut tuotot		11 302	12 245
		140 828	140 695
Kulut			
Henkilöstökulut	4	236 790	253 911
Poistot ja arvonalentumiset	7	23 132	20 582
Muut kulut	5	106 916	114 261
		366 839	388 754
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta		155	29
VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-225 856	-248 029
VARAINHANKINTA			
Tuotot			
Lahjoitukset		10 196	664
Muut tuotot		480	699
		10 676	1 363
Kulut			
Varainhankinnan kulut		540	0
Varainhankinta yhteensä		10 135	1 363
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ VARAINHANKINNAN JÄLKEEN		-215 721	-246 666
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA			
Tuotot		25 469	31 295
Kulut		8 030	9 581
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä		17 439	21 714
SATUNNAISET ERÄT			
Satunnaiset erät		0	180
YLEISAVUSTUKSET			
Yliopistolain mukainen valtionrahoitus		236 563	254 417
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA VEROJA JA VÄHEMMISTÖOSUUKSIA		38 281	29 645
TILINPÄÄTÖSSIIRROT			
Sidottujen rahastojen muutos		-10 918	-947
Omakatteisten rahastojen muutos		0	1 596
Tuloverot	8	2 679	1 498
Vähemmistöosuudet		-3	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		24 680	28 796

KONSERNITASE, 1 000 €

	Liite	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	1 107	2 150
Aineelliset hyödykkeet	10		
Maa- ja vesialueet		41 116	39 886
Rakennukset ja rakennelmat		373 257	293 753
Koneet ja kalusto		40 921	40 962
Muut aineelliset hyödykkeet		2 311	2 268
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		3 152	32 577
		460 757	409 447
Sijoitukset	13		
Osuudet osakkuusyhtiöissä		5 429	3 110
Muut osakkeet ja osuudet	12	964 133	942 705
		969 562	945 815
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		1 431 425	1 357 412
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus		25	23
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset		1 335	1 000
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		43 402	39 366
Muut saamiset		13 146	1 702
Siirtosaamiset	16	16 561	22 230
		73 108	63 299
Rahoitusarvopaperit		11 929	16 087
Rahat ja pankkisaamiset		88 866	46 985
Omakatteisten rahastojen rahat ja pankkisaamiset		0	37
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		175 264	127 432
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 606 689	1 484 844
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	18		
Peruspääoma		280 000	280 000
Toimintapääoma		154 644	154 644
Pääomarahasto		412 477	412 477
Käyvän arvon rahasto		138 126	105 360
Muut sidotut rahastot		46 725	35 806
Omakatteiset rahastot		0	37
Vapaat rahastot		137 526	0
Edellisten tilikausien ylijäämä		59 085	150 356
Tilikauden ylijäämä		10 384	28 796
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 238 966	1 167 476
VÄHEMMISTÖOSUUDET		89	86
VIERAS PÄÄOMA	21		
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		274 589	173 581
Saadut ennakot		2 569	2 002
Pitkäaikainen vieras pääoma		277 158	175 583
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		3 133	48 439
Saadut ennakot		29 234	31 430
Ostovelat		18 438	13 162
Laskennalliset verovelat		7 367	7 986
Muut velat		11 939	18 916
Siirtovelat		20 364	21 766
Lyhytaikainen vieras pääoma		90 476	141 699
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		367 634	317 282
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 606 689	1 484 844

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €

	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-226 011	-245 867
Edelliseen sisältyvät poistot	23 132	20 582
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos	-2	352
Korottomien saamisten muutos	-10 144	-1 181
Korottomien velkojen muutos	-4 345	6 353
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-217 370	-219 761
Varainhankinnan rahavirta	10 135	767
Saadut yleisavustukset	236 563	254 417
Maksetut välittömät verot	-3 566	-2 763
Omakatteisten rahastojen toiminnan rahavirta	0	-2 192
TOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	25 763	30 468
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-75 622	-57 160
Saadut investointiavustukset	2 064	1 877
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	160	13
Investoinnit sijoituksiin	9 019	59 609
Sijoitusten muut nettotuotot	17 439	21 714
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	-46 940	26 053
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Oman pääoman muutokset	3 162	-92 618
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	0	42 508
Pitkääikaisten lainojen takaisinmaksut	-45 306	-8 409
Pitkääikaisten lainojen nostot	101 008	0
Omakatteisten rahastojen rahoituksen rahavirta	0	596
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	58 864	-57 923
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C)	37 686	-1 402
Rahavarat tilikauden alussa	63 073	62 879
Rahavarat tilikauden lopussa	100 796	63 073
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden alussa	37	1 633
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden lopussa	0	37
RAHAVAROJEN MUUTOS	37 686	-1 402

Aalto-korkeakoulusäätiö

Aalto-korkeakoulusäätiö muodostaa konsernin, jonka kotipaikka on Helsinki.

Aalto-korkeakoulusäätiön tilinpäätös on saatavilla Aalto-korkeakoulusäätiön tiloista Lämpömiehenkuja 2, 02150 Espoo.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Säätiön tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolakia (1336/1997) ja opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) antamaa Yliopistojen taloushallinnon koodistoa (1/500/2013).

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat arvostetaan hankintameno, josta vähennetään kertyneet suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomista hyödykkeistä tasapoistona ja aineellisista hyödykkeistä tasapoistona tai menojäännöspoistoina. Aktivoitavan omaisuuden hankintameno alaraja on 10 000 euroa.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poisto aika
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	4–10 vuotta
Rakennukset	Tasapoisto	23–40 vuotta
Pitkäkestoiset opetus- ja tutkimuslaitteet, raskaat työkoneet	Tasapoisto	10–15 vuotta
Koneet, laitteet ja kalusteet	Tasapoisto/ menojäännöspoisto	4–5 vuotta/25 %

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoonsa tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan.

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvostus

Sijoitus- ja rahoitusarvopaperit on arvostettu taseessa markkina-arvoon.

Varainhankinnan sekä sijoitus- ja rahoitusomaisuuden menojen kohdistaminen

Vuodesta 2016 alkaen varainhankinnan ja sijoitustoiminnan menot kirjataan tuloslaskelman kohtiin Varainhankinta sekä Sijoitus- ja rahoitustoiminta. Aikaisemmin merkittävä osa menoista oli kirjattu kohtaan Varsinainen toiminta. Vuoden 2015 vertailukuja ei ole oikaistu.

Vapaa rahasto

Säätiön hallitus teki 25.11.2016 päätöksen vapaan rahaston perustamisesta. Rahastoon siirretään vuosittainen sijoitus-

toiminnan ylijäämä. Rahastoon siirrettiin vuosina 2008–2015 kertynyt sijoitustoiminnan ylijäämä 123,2 miljoonaa euroa ja vuoden 2016 sijoitustoiminnan ylijäämästä 14,3 miljoonaa euroa. Siirto rahastoon tehdään ennen tilinpäätöksen vahvistamista. Hallitus päättää rahaston käytöstä yliopiston toiminnan rahoittamiseksi.

Käyvän arvon rahasto

Koska säätiön sijoitukset ovat pitkäaikaisia säätiö käyttää sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutosten kirjaamisessa taseen oman pääoman käyvän arvon rahastoa. Taseen vastaaviin merkittyjen rahoitusvälineiden käypä arvo on luotettavasti määriteltävissä. Pitkäaikaiset ja olennaiset arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi.

Arvonlisäverokompensaatio saamisen käsittely

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) korvaa yliopistoille yliopistolain mukaisesti niiden koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen tutkimukseen liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuuden yliopistoille aiheutuneista kustannuksista. Säätiön juokseva kirjanpito tilikauden aikana on tehty arvonlisäveron osalta nettomenettelyllä. Arvonlisäverokompensatiovelka OKM:ltä on kirjattu pitkäaikaisiin velkoihin ja se on laskettu ministeriön taloushallinnon koodiston periaatteiden mukaisesti.

Tuottojen tuloutusperiaatteet

Yliopiston varsinaisen toiminnan tuotot on tuloutettu syntyneiden kulujen suhteessa. Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden laskuttamaton liikevaihto on tuloutettu myytävän suorituksen arvioidun valmistumisasteen mukaan. Valmistumisasteen mukaista myyntituloa vastaava saaminen on kirjattu siirtosaamisiin. Projektien ja koulutusohjelmien saamat ennakot on kirjattu saatuihin ennakoihin taseen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Koulutusohjelmien liikevaihto on tuloutettu tilikausille kurssipäivien suhteessa.

Liiketoiminta

Liiketoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka on verottajan toimesta määritelty elinkeinoverolain nojalla verotettavaksi elinkeinotoiminnaksi. Elinkeinotoimintaan kuuluvaksi on kirjanpidossa katsottu sellaiset erikseen elinkeinotoiminnaksi luokitellut projektit, jotka täyttävät verohallinnon määrittelemät elinkeinotoiminnan tuntomerkit.

Eläketurva

Henkilöstön lakisäateinen eläketurva on järjestetty ennen 1.1.1980 syntyneiden, kolmesta aiemmasta yliopistosta siirtyneiden työntekijöiden osalta Kevan kautta ja muiden työntekijöiden osalta ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euro-määräiseksi tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Johdannaiset

Yliopisto käyttää korkojohdannaisia suojautuakseen pitkäaikaisiin lainoihin kohdistuvien tulevien korkovirtojen muutoksia vastaan. Johdannaisia käytetään vain suojaavaan tarkoitukseen.

Yliopiston tytäryhtiö Aalto-yliopistokiinteistöt Oy käyttää sähköjohdannaisia energiakustannusten tasaamiseen. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten realisoitumattomia voittoja ja tappioita ei ole kirjattu tuloslaskelmaan.

Korko- ja sähköjohdannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Johdon palkat ja palkkiot

Johdon palkkoihin ja palkkioihin sisällytetään hallituksen jäsenten ja rehtorin palkat ja palkkiot sekä konsernin osalta konserniyhtiöiden hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot.

Pro forma -tuloslaskelma

Tasekirjan liitteenä on yliopiston pro forma -tuloslaskelma, jossa tuloslaskelman erät on ryhmitelty virallisesta tuloslaskelmakaavasta poikkeavasti paremman yleiskuvan antamiseksi. Pro forma -tuloslaskelmaa ei ole tilintarkastettu.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja laajuus

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty Aalto-korkeakoulusäätiön lisäksi Aalto Holding Oy:n alakonsernin ja Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n alakonsernin tilinpäätökset.

Tilinpäätökseen on yhdistelty lisäksi säätiön omistusta vastaava osuus omistusyhteisyrityksestä Kiinteistö Oy Helsingin Pohjoinen Hesperiankatu 23A (osuus 50,0 %) sekä osakkuusyhtiö Asunto Oy Helsingin Eteläinen Hesperiankatu 4 (26,98 %).

Tilinpäätökseen ei ole yhdistelty Otahalli Oy:tä (25,0 %) eikä Asunto Oy Kartanontanhuaa (31,45 %), koska yhtiöiden yhdisteleminen ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi säätiökonsernin taloudellisesta asemasta.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat, keskinäiset omistukset samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Konsernissa olevan liikearvon poistoaika on viisi vuotta.

Ulkomaisen konserniyhtiön tuloslaskelma on muutettu EKP:n noteeraamaan tilikauden keskikurssiin ja tase on muutettu euromääräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisessa syntyneet kurssierot ja omistuksen eliminoinnissa syntyvä muuntoero on esitetty erässä ”Edellisten tilikausien ylijäämä”.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT, 1 000 €

1. KOKONAISTUOTOT JA -KULUT	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Tuotot yhteensä	389 530	410 221	414 461	430 767
Kulut yhteensä	373 673	391 783	389 781	401 971
Erotus	15 857	18 437	24 680	28 796
2. AVUSTUSTUOTOT	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Tekesin avustustuotot	22 511	25 566	22 511	25 728
Suomen Akatemian avustustuotot	40 295	35 415	40 295	35 415
Euroopan unionin avustustuotot	20 908	19 368	20 908	19 368
Muut avustustuotot	11 603	13 460	11 709	13 460
Yhteensä	95 316	93 810	95 423	93 971
3. TULOSLASKELMA TOIMINNANALOITTAIN	Säätiö 2016	Säätiö 2015		
Koulutustoiminta				
Tuotot				
Avustustuotot	15 949	17 259		
Liiketoiminnan tuotot	1 584	1 966		
Muut tuotot	1 839	2 317		
	19 372	21 541		
Kulut				
Henkilöstökulut	27 288	31 820		
Poistot	1 159	1 158		
Muut kulut	6 096	7 856		
Osuus yhteisistä kuluista	25 531	29 906		
	60 073	70 739		
Koulutustoiminta yhteensä	-40 702	-49 198		
Tutkimustoiminta				
Tuotot				
Avustustuotot	77 852	75 508		
Liiketoiminnan tuotot	7 732	8 602		
Muut tuotot	8 977	10 139		
	94 561	94 250		
Kulut				
Henkilöstökulut	133 203	139 247		
Poistot	5 657	5 068		
Muut kulut	29 758	34 377		
Osuus yhteisistä kuluista	124 627	130 872		
	293 245	309 565		
Tutkimustoiminta yhteensä	-198 683	-215 315		
Taiteellinen toiminta				
Tuotot				
Avustustuotot	320	245		
Liiketoiminnan tuotot	32	28		
Muut tuotot	37	33		
	389	306		
Kulut				
Henkilöstökulut	547	453		
Poistot	23	16		
Muut kulut	122	112		
Osuus yhteisistä kuluista	512	425		
	1 205	1 006		
Taiteellinen toiminta yhteensä	-817	-700		
Muu yhteiskunnallinen toiminta				
Tuotot				
Avustustuotot	1 196	797		
Liiketoiminnan tuotot	119	91		
Muut tuotot	138	107		
	1 452	995		
Kulut				
Henkilöstökulut	2 046	1 470		
Poistot	87	53		
Muut kulut	457	363		
Osuus yhteisistä kuluista	1 914	1 381		
	4 504	3 267		
Muu yhteiskunnallinen toiminta yhteensä	-3 051	-2 272		

Yhteiset kulut

Henkilöstökulut	64 551	72 244
Poistot	1 490	1 508
Muut kulut	86 543	88 832
- siirretty toiminnanaloille	-152 584	-162 584

Yhteiset kulut yhteensä **0** **0**

4. HENKILÖSTÖKULUT

Säätiö 2016 Säätiö 2015 Konserni 2016 Konserni 2015

Palkat ja palkkiot	188 776	200 924	196 679	207 892
Eläkekulut	30 950	36 594	32 432	37 986
Muut henkilösivukulut	7 910	7 716	8 304	8 034

Yhteensä **227 636** **245 233** **237 415** **253 911**

5. MUUT KULUT

Säätiö 2016 Säätiö 2015 Konserni 2016 Konserni 2015

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 911	11 087	16 727	18 847
Vuokrat ja toimitilakulut	64 847	67 178	21 034	22 175
Matkakulut	10 642	11 698	10 938	11 926
Palvelujen ostot	26 075	27 618	38 108	38 902
Muut kulut	12 504	13 959	19 910	23 642

Yhteensä **122 978** **131 540** **106 717** **115 493**

6. LIIKETOIMINNAN TULOSLASKELMA

Sisältää vain elinkeinotoiminnan

Säätiö 2016 Säätiö 2015

LIIKEVAIHTO **9 466** **11 649**

Materiaalit ja palvelut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	344	819
Ulkopuoliset palvelut	530	566
	874	1 384

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	2 295	2 683
Eläkekulut	386	500
Muut henkilösivukulut	864	957
	3 545	4 140

Poistot (EVL) **43** **65**

Liiketoiminnan muut kulut **4 691** **6 011**

VOITTO ENNEN VEROJA **313** **49**

Tuloverot **64** **10**

TILIKAUDEN VOITTO **249** **39**

7. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Säätiö 2016 Säätiö 2015 Konserni 2016 Konserni 2015

Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat oikeudet	184	121	184	121
Muut pitkävaikutteiset menot	0	14	0	85
Rakennukset ja rakennelmat	31	12	11 335	10 851
Koneet ja kalusto	8 191	7 657	10 373	9 638
Muut aineelliset hyödykkeet	10	0	111	250
Lisäpoistot	0	0	744	136
Arvonalentumiset	0	0	17	15

Yhteensä **8 416** **7 805** **22 786** **21 096**

8. TULOVEROT

Säätiö 2016 Säätiö 2015 Konserni 2016 Konserni 2015

Tilikauden verot	64	17	1 946	557
Laskennallisten verojen muutos	0	0	733	940

Yhteensä **64** **17** **2 679** **1 498**

TASEEN LIITETIEDOT, 1 000 €

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	1 550	1 177	1 568	1 195
Lisäykset	373	373	373	373
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 923	1 550	1 941	1 568
Kertyneet poistot 1.1.	-651	-530	-651	-530
Tilikauden poisto	-184	-121	-184	-121
Kertyneet poistot 31.12.	-835	-651	-835	-651
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 089	899	1 107	917
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	0	0	461	461
Lisäykset	0	0		0
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	0	461	461
Kertyneet poistot 1.1.	0	0	-396	-374
Tilikauden poisto	0	0	-22	-22
Kertyneet poistot 31.12.	0	0	-417	-396
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	44	65
Muut pitkävaikuttiset menot ja ennakkomaksu				
Hankintameno 1.1.	1 369	808	1 369	808
Lisäykset	407	563	407	563
Vähennykset	-1 574	-2	-1 574	-2
Poistamaton hankintameno 31.12.	202	1 369	202	1 369
Kertyneet poistot 1.1.	-202	-187	-202	-187
Tilikauden poisto	0	-14	0	-14
Kertyneet poistot 31.12.	-202	-202	-202	-202
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	1 167	0	1 167
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	1 089	2 066	1 150	2 150
10. AINEELLISET HYÖDYKKEET	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	324	324	39 886	33 881
Lisäykset	0	0	2 630	6 005
Vähennykset	-324	0	-1 400	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	324	41 116	39 886
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	324	41 116	39 886
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	77	59	350 714	325 659
Lisäykset	87	18	29 977	25 054
Vähennykset	0	0	-55	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	164	77	380 635	350 714
Kertyneet poistot 1.1.	-44	-32	-56 960	-45 860
Tilikauden poisto	-31	-12	-11 649	-10 851
Lisäpoisto	0	0	-685	-250
Kertyneet poistot 31.12.	-75	-44	-69 294	-56 960
Kirjanpitoarvo 31.12.	88	32	311 342	293 753
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	62 041	53 530	90 660	77 573
Lisäykset	9 942	9 456	12 756	14 048
Investointiavustukset	-2 064	-878	-2 064	-878
Muut vähennykset	-290	-67	-308	-82
Poistamaton hankintameno 31.12.	69 630	62 041	101 045	90 660
Kertyneet poistot 1.1.	-40 110	-32 454	-49 699	-40 061
Tilikauden poisto	-8 191	-7 657	-10 427	-9 638
Muuntoero	0	0	1	0
Kertyneet poistot 31.12.	-48 301	-40 110	-60 125	-49 699
Kirjanpitoarvo 31.12.	21 328	21 931	40 920	40 961

Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	35	35	2 515	2 015
Vähennykset	-10	0	213	500
Poistamaton hankintameno 31.12.	25	35	2 728	2 515
Kertyneet poistot 1.1.	0	0	-247	-111
Tilikauden poisto	0	0	-160	-136
Lisäpoisto	0	0	-10	0
Kertyneet poistot 31.12.	0	0	-417	-247
Kirjanpitoarvo 31.12.	25	35	2 311	2 268
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	4 521	2 391	32 577	22 969
Lisäykset	3 522	8 078	37 896	32 254
Investointiavustukset	0	-1 000	0	-1 000
Vähennykset	-4 892	-4 948	-4 892	-21 646
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 152	4 521	65 582	32 577
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 152	4 521	65 582	32 577
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	24 593	26 843	461 270	409 446
11. INVESTOINTIAVUSTUKSET				
	Säätiö 2016	Säätiö 2015		
Suomen Akatemia	2 064	1 477		
Muut	0	400		
Yhteensä	2 064	1 877		
Saatuja investointiavustusten palautusvastuu 31.12.2016 on 4 093 098 € (vuonna 2015 3 225 934 €).				
12. RAHOITUSARVOPAPERIT				
	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Markkina-arvo	960 874	939 276	973 127	955 382
Kirjanpitoarvo	960 874	939 276	972 804	955 650
Erotus	0	0	323	-268
Rahoitusarvopaperit sisältyvät taseen erään Muut osakkeet ja osuudet. Taseen Muut osakkeet ja osuudet -erä sisältää rahoitusarvopapereiden lisäksi 3 258 643 €:n edestä yliopiston varsinaiseen toimintaan liittyviä asunto- ja muita osakkeita.				
13. SIJOITUSTEN LISÄYKSET JA VÄHENNYKSET				
	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Kirjanpitoarvo 1.1.	154 860	102 305	0	0
Lisäykset	1 678	52 555	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	156 538	154 860	0	0
Osuudet osakkuusyhteisöissä				
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 863	2 737	3 144	3 007
Lisäykset	289	139	2 305	139
Vähennykset	-141	-13	-141	-2
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 012	2 863	5 308	3 144
Osuudet omistusyhteisöissä				
Kirjanpitoarvo 1.1.	3 215	3 215	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 215	3 215	0	0
Muut osakkeet ja osuudet				
Kirjanpitoarvo 1.1.	942 684	897 109	942 684	897 109
Lisäykset	209 740	442 263	209 740	442 263
Vähennykset	-188 291	-396 689	-188 291	-396 689
Kirjanpitoarvo 31.12.	964 133	942 684	964 133	942 684

14. Sijoitusvarallisuus

	Kotipaikka	Hankinta-arvo	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
		31.12.	31.12.	31.12.
Aktia Emerging Market Local Currency Bond	Suomi	26 075	29 211	29 211
Aktia Emerging Market Local Currency Frontier Bond	Suomi	10 000	10 105	10 105
AQR Managed Futures UCITS Fund	Luxemburg	10 000	9 905	9 905
BlueBay Emerging Market Investment Grade Corporate Bond Fund	Luxemburg	11 582	12 639	12 639
Capital Four Invest European Loan & Bond Fund	Luxemburg	33 880	36 408	36 408
Danske Invest Europe Enhanced Index	Suomi	54 916	68 472	68 472
Danske Invest North America Enhanced Index	Suomi	37 423	67 259	67 259
Eaton Vance Parametric Emerging Markets	Irlanti	26 512	29 876	29 876
eQ Europe Stock Index	Suomi	38 464	53 160	53 160
eQ US Stock Index	Suomi	29 393	60 303	60 303
Evli Euro Liquidity	Suomi	62 335	63 976	63 976
Evli Finnish Small Cap	Suomi	12 369	23 662	23 662
Investec Emerging Markets Local Currency Debt	Luxemburg	10 066	10 505	10 505
iShares € Corp Bond Interest Rate Hedged UCITS ETF	Irlanti	35 218	33 578	33 578
iShares Core MSCI EM IMI UCITS ETF	Irlanti	8 277	7 708	7 708
iShares Core MSCI Japan IMI UCITS ETF	Irlanti	13 875	15 468	15 468
iShares Edge MSCI EM Minimum Volatility UCITS ETF	Irlanti	15 559	16 491	16 491
iShares MSCI EM Small Cap UCITS ETF	Irlanti	15 882	16 145	16 145
iShares STOXX Europe 600 UCITS ETF	Saksa	25 934	26 639	26 639
JPMorgan Emerging Markets Debt Fund	Luxemburg	51 780	54 777	54 777
Mirae Asia Great Consumer Equity Fund	Luxemburg	19 400	17 825	17 825
Muzinich Enhancedyield Short-Term Fund	Irlanti	41 945	45 314	45 314
Muzinich Short Duration High Yield Fund	Irlanti	24 102	26 130	26 130
Nomura US High Yield Bond Fund	Irlanti	6 000	6 491	6 491
Nordea 1 - European High Yield Bond Fund	Luxemburg	5 577	8 805	8 805
OP-Euro A	Suomi	34 565	34 589	34 589
OP-Likvidi A	Suomi	10 002	10 003	10 003
OP-Obligaatio Prima A	Suomi	39 129	40 436	40 436
Robeco Investment Grade Corporate Bonds IH	Luxemburg	13 936	16 206	16 206
Robeco Investment Grade Corporate Bonds OIH	Luxemburg	36 945	37 821	37 821
Robeco Lux-o-rente IH	Luxemburg	16 000	15 190	15 190
SEB Nordic Small Cap Fund	Luxemburg	7 548	14 733	14 733
Vanguard FTSE Developed Europe ex UK UCITS ETF	Irlanti	9 928	10 480	10 480
Vanguard S&P 500 UCITS ETF	Irlanti	29 398	30 566	30 566
Määräaikaistalletukset, käteinen ja saatavat		61 045	61 045	61 045
		885 059	1 021 918	1 021 918

Sijoitusvarallisuus sisältyy taseen eriin Muut osakkeet ja osuudet sekä Rahat ja pankkisaamiset.

Sijoitusvarallisuuden tuottoja käytettiin 8 M€ yliopiston varsinaisen toiminnan rahoittamiseen.

15. LAINASAAMISET

Pitkäaikaiset lainasaamiset	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	257 500	0	0	0
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	2 000	2 000	1 000	1 000
Yhteensä	259 500	2 000	1 000	1 000

Aalto-korkeakoulusäätiö on myöntänyt 100 % omistamalleen tytäryhtiölle Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:lle yhteensä 290 000 000 euron lainan. Laina voidaan nostaa useassa erässä vuoden 2017 loppuun mennessä ja lainaehtojen mukaisesti se maksetaan takaisin yhtenä eränä 5 vuoden kuluttua viimeisestä nostosta. Lainasta on nostettu vuoden 2016 loppuun mennessä yhteensä 257 500 000 euroa.

16. SIIRTOSAAMISET	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Korkosaamiset	0	0	25	36
Laskuttamattomat saamiset	12 618	15 485	12 891	15 728
Muut siirtosaamiset	1 686	916	6 300	7 490
Yhteensä	14 304	16 400	19 216	23 254

17. ARVONLISÄVEROKOMPENSAATIO	Säätiö 2016	Säätiö 2015
Arvonlisäverokompensointiin oikeuttavat bruttomenot		
Tuloslaskelman kulut	111 407	118 282
Aktivoinnit taseen pysyviin vastaaviin	11 171	9 960
Yhteensä	122 578	128 242
Kompensoitavat arvonlisäverot		
Tuloslaskelman kuluista	21 011	22 480
Aktivoinneista taseen pysyviin vastaaviin	2 162	1 926
Kompensoitava alv	23 174	24 405
OKM:ltä saatu alv-kompensatio	24 194	25 954
Tilikauden alv-kompensatiovelka	-1 020	-1 549
Alv-kompensaationsaatava/-velka 1.1.	-1 999	2 258
OKM:n alv-kompensatiotilitys	451	-2 709
Tilikauden alv-kompensatiovelka	-1 020	-1 549
Alv-kompensatiovelka 31.12.	-2 569	-1 999

18. OMA PÄÄOMA

Oma pääoma	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Peruspääoma 1.1.	280 000	280 000	280 000	280 000
Peruspääoma 31.12.	280 000	280 000	280 000	280 000
Pääomarahasto 1.1.	412 477	412 477	412 477	412 477
Pääomarahasto 31.12.	412 477	412 477	412 477	412 477
Toimintapääoma 1.1.	154 644	154 644	154 644	154 644
Toimintapääoma 31.12.	154 644	154 644	154 644	154 644
Käyvän arvon rahasto 1.1.	105 360	0	105 360	0
Arvostuskirjaukset	32 766	105 360	32 766	105 360
Käyvän arvon rahasto 31.12.	138 126	105 360	138 126	105 360
Sidotut rahastot 1.1.	35 806	34 877	35 806	34 877
Tuotot-kulut	10 918	929	10 918	929
Sidotut rahastot 31.12.	46 725	35 806	46 725	35 806
Omakatteiset rahastot 1.1.	37	1 633	37	1 633
Tuotot-kulut	-37	-1 596	-37	-1 596
Omakatteiset rahastot 31.12.	0	37	0	37
Vapaat rahastot 1.1.	0	0	0	0
Siirto rahastoon	137 526	0	137 526	0
Vapaat rahastot 31.12.	137 526	0	137 526	0
Ylijäämä 1.1.	165 160	146 722	179 152	178 707
Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut	0	0	0	-464
Konsernin omien osakkeiden oston rahoitus	0	0	0	-27 887
Siirto Vapaat rahastot	-123 229	0	-123 229	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	41 931	146 722	55 923	150 356
Tilikauden ylijäämä	15 857	18 437	24 378	28 796
Siirto Vapaat rahastot	-14 297	0	-14 297	0
Ylijäämä 31.12.	43 491	165 160	65 859	179 152
Oma pääoma yhteensä	1 212 989	1 153 484	1 235 357	1 167 476

Aalto-yliopistokiinteistöt Oy rahoitti omien osakkeidensa ostoa vuonna 2015 taseen Oman pääoman SVOP-rahastolla.

19. SIDOTUT RAHASTOT

	Rahaston oma pääoma 1.1.2016	Sidotun rahaston kiinteä tuotto	Saadut lahjoitukset	Rahaston käyttö tilikaudella	Rahaston oma pääoma 31.12.2016
Kauppateieteellisen alan sidotut rahastot					
Helsingin kauppakorkeakoulun stipendirahastot	16 286	554	30	0	16 870
Matti Lehden nimikkorahasto	126	4	0	0	130
Helsingin kauppakorkeakoulun palvelutoiminta- rahasto	5 194	177	0	0	5 371
Helsingin kauppakorkeakoulun yliopistorahasto	112	4	0	-1	115
Teknillisen alan sidotut rahastot					
Professori E. J. Nyströmin rahasto	1 786	61	0	-4	1 843
Vuorineuvos Sundbergin laaturahasto	105	1	0	-3	103
Yritystoiminnan tukirahasto	1 359	46	0	-35	1 370
Fabian Ahvenaisen rahasto	633	22	0	-11	644
Professori Hanneliuksen rahasto	30	1	0	0	31
Teräsbetoni Oy:n rahasto	73	2	0	-2	73
Insinöörien matka-apurahasto	96	3	0	-3	97
Oy Atlas Diesel Ab:n rahasto	86	3	0	-4	85
Arkkitehti Väinö Vähäkallion stipendirahasto	998	34	0	-34	998
Arkkitehti Annikki Paasikiven stipendirahasto	1 917	65	0	-68	1 914
Teknos Winter Oy:n rahasto	89	3	0	-3	89
Oiva Allan Pölkkyksen rahasto	100	3	0	-1	103
Aleksander ja Lucie Lampénin rahasto	2 188	74	0	-71	2 192
Oy Strömberg Ab:n rahasto	42	1	0	-1	42
Yhdistetty opiskelijarahasto	75	3	0	-2	76
Kansallis-Osake-Pankin rahasto	97	3	0	-2	99
Julius Tallbergin rahasto	155	5	0	-4	156
Ernst Wirtzenin rahasto	154	5	0	-4	155
DI Marja-Terttu Tanttisen rahasto	14	0	0	0	14
RAPAL-apurahat	13	0	0	-2	11
Paloturvallisuustekniikan professuuri	544	3	0	0	546
Vesitalouden vesi- ja kehitysrahasto	0	0	400	0	400
Mide	664	3	0	-458	209
Talotekniikan rahasto	84	3	0	0	87
Maa- ja vesitekniikan tuki ry	352	2	0	-47	307
Alumnirahasto	18	1	0	0	18
Puurakentaminen	1	0	0	0	1

Energiatekniikan professuuri	46	0	0	-45	1
Kaute	43	0	0	0	43
Tapani Järvisen Ympäristötekniikan rahasto	64	0	0	-11	54
Puunjalostustekniikan Prof. Maloney	65	0	0	0	65

Taideteollisen alan sidotut rahastot

Helmi Grönlundin rahasto	426	14	0	-5	435
Professori Nils Erik Wickbergin rahasto	789	27	0	-22	794
Arkkitehtien matka-apurahasto	48	2	0	-2	48

Valtion vastinrahakelpoinen varainhankinta vuosina 2014–2017

Teknistieteellinen koulutusala, pääoman käyttävä	176	1	7 788	0	7 964
Taiteellinen koulutusala, pääoman käyttävä	25	0	311	0	336
Kauppateieteellinen koulutusala, pääoman käyttävä	531	3	1 770	0	2 304
Koulutusaloille kohdentamaton, pääoman käyttävä	204	1	330	0	534

Sidotut rahastot yhteensä	35 807	1 135	10 628	-845	46 725
----------------------------------	---------------	--------------	---------------	-------------	---------------

Sidottujen rahastojen varat käytetään apurahojen jakamiseen opiskelijoille ja henkilökunnalle sekä yliopiston toimintaan lahjoittajien kohdistamalla tavalla. Rahastot on ryhmitelty koulutusaloittain niiden käyttötarkoitusten mukaan. Rahastojen pääomalle tuloutetaan vuosittain sijoitustoiminnan tuoton mukainen korkotuotto.

OMAKATTEISET RAHASTOT

	Rahaston oma pääoma 1.1.2016	Saadut lahjoitukset	Rahaston käyttö tilikaudella	Rahaston oma pääoma 31.12.2016
AppCampus-rahasto	37	0	-37	0

20. VAPAAKASSI RAHASTOT

	Rahaston oma pääoma 1.1.2016	Siirretty pääoma	Rahaston käyttö tilikaudella	Rahaston oma pääoma 31.12.2016
Sijoitustoiminnan ylijäämien rahasto	0	137 526	0	137 526

21. VIERAS PÄÄOMA

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	265 000	0	266 238	173 581
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	2 500	0	2 673	48 439
Siirtovelat				
Lomapalkkavelka	17 058	19 059	1 112	20 021
Verovelka	46	0	296	224
Muut siirtovelat	803	632	1 050	1 752
Yhteensä	17 906	19 692	2 458	21 997

MUUT LIITETIEDOT, 1 000 €

22. LEASINGVASTUUT

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät maksut	398	546	622	1 005
Myöhemmin erääntyvät maksut	317	519	663	1 228
Yhteensä	714	1 065	1 286	2 233

23. VUOKRAVASTUUT (sis. alv)

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät maksut	11 711	65 928	13 099	12 906
Myöhemmin erääntyvät maksut	11 706	405 277	21 480	21 377
Yhteensä	23 418	471 206	34 579	34 283

Aalto-yliopistokiinteistöt muuttui 1.1.2017 alkaen keskinäiseksi kiinteistöyhtiöksi, joka perii kiinteistöjen ylläpidosta vain hoito- ja pääomavastikkeet, mikä pienentää vuokravastuita oleellisesti.

24. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Konsernin johdannaiset sisältävät hyödykkeenvaihtosopimuksia (sähkö) sekä koronvaihtosopimuksia. Hyödykkeenvaihtosopimuksilla suojaudutaan sähkön hinnan vaihteluilta ja koronvaihtosopimuksilla koron nousulta vaihtamalla rahalaitosten vaihtuva korko kiinteäksi. Tilinpäätöshetkellä on hyödykesuojauksia tehty vuosille 2017–2020 ja korkosuojauksia vuosille 2017–2027. Tilikauden lopussa olemassa olevilla sopimuksilla korollisen lainakannan suojausaste on noin 64 %. Johdannaisia käytetään vain suojaavaan tarkoitukseen. Johdannaisopimuksilla on ennenaikaisen päättymisen erityisehdot. Niiden toteutuminen ei ole todennäköistä.

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Sähköjohdannaiset				
Sähköjohdannaiset Määrä (MWh)	0	0	93 715	90 343
Sopimusten käypä arvo	0	0	-374	-1 139
Koronvaihtosopimukset				
Sopimusten nimellisarvo	203 941	0	0	181 218
Sopimusten käypä arvo	-10 101	0	0	-8 708

25. VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ON ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖÖN

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Rahalaitoslainat	0	0	7 710	177 364
Muut lainat	0	0	4 747	3 656
Yhteensä	0	0	12 457	181 020

26. VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ON ANNETTU OSAKKEITA

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Rahalaitoslainat	0	0	0	35 000
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	0	0	5 943

27. VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Rahalaitoslainat	165 623	0	165 623	61 837

28. ALV-PALAUTUSVASTUU

Säätiön omistamat yhtiöt ovat tehneet alv-vähennykset kiinteistöinvestoinneistaan ja niihin liittyy velvoite tarkistaa tehtyä vähennystä, jos jonkin kiinteistön käyttötarkoitus muuttuu. Vuonna 2009 Senaatti-kiinteistöiltä siirtyneen kiinteistövarallisuuden alv-palautusvastuuta ei siirretty konserniin kuuluvalla yhtiöllä (pl. keskeneräisenä luovutettu Metallimiehenkuja 10).

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Alv-palautusvastuu 31.12.				
Valmiit hankkeet (10 vuoden tarkistuskausi)	182	212	22 425	18 108
Keskeneräiset hankkeet	0	0	14 789	5 461
Tarkistusvastuut yhteensä 31.12.	182	212	37 214	23 568
Palautusvastuun alaisen investoinnin alv				
Valmiit hankkeet (10 vuoden tarkistuskausi)	303	378	31 062	26 396
Keskeneräiset hankkeet	0	0	14 789	5 461
Yhteensä	303	378	45 851	31 857

29. OIKEUDENKÄYNNIT JA MUUT KORVAUSKANTEET

Aalto-kerkeakoulusäätiöllä oli 31.12.2016 kaksi oikeudellista riita-asiaa joiden arvioitu kokonaisriski on enintään 200 000 €.

30. MUUT VASTUUSITOUMUKSET

Muut lyhytaikaiset velat

Aalto-yliopistokiinteistöt Oy on solminut Espoon kaupungin kanssa maankäyttösopimuksen, joka koskee elokuussa 2015 lainvoiman saanutta Otaniemen keskus -asemakaavaa. Sopimuksessa määräytyistä korvauksista 500 000 € on maksettu tilikaudella 2016 ja loppuosa 700 000 € erääntyy maksettavaksi vuonna 2017.

Tuloverotus

Korkein hallinto-oikeus päätti toukokuussa 2016 Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n vaatimuksen mukaisesti, että yhtiöllä oli oikeus tehdä poistoja rakennuksista jo vuonna 2009. Oikaisupäätöksessään verottaja palautti yhtiölle 3 166 624 € vuodelta 2010 maksettuja veroja ja kertynyttä yhteisökorkoa.

Kovenantit

Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n investointien rahoitus on päätetty hoitaa Aalto-korkeakoulusäätiön ottamilla lainoilla. Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n lainojen vakuudeksi panttaamat vakuudet on vapautettu. Aalto-korkeakoulusäätiön neuvottelemiin lainoihin sisältyy rajoittavia ehtoja. Nämä rajoittavat muun muassa kiinteistöomaisuuden järjestelyjä ja velkaantumista.

Huoneistokohtainen lainausuus

Säätiö on osakkaana Asunto Oy Helsingin Eteläinen Hesperiankatu 4:ssä 27 %:n osuudella omistaen siellä 7 huoneistoa, joihin liittyvä huoneistokohtainen säätiön vastuulla oleva lainausuus on yhteensä 2,0 M€ (2,17 M€).

31. TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Tilintarkastuspalkkiot	25	53	76	115
Veroneuvonta	3	7	5	10
Muut palkkiot	1	5	14	10
Yhteensä	29	64	95	135

32. HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Opetus- ja tutkimushenkilöstö	2 846	3 040	2 846	3 040
Muu henkilöstö	1 220	1 345	1 355	1 479
Yhteensä	4 066	4 385	4 201	4 519

33. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT

	Säätiö 2016	Säätiö 2015	Konserni 2016	Konserni 2015
Hallitusten jäsenten toimitusjohtajien ja rehtorin palkat ja palkkiot	365	362	1 449	1 322

34. SÄÄTIÖN JA SEN LÄHIPIIRIN VÄLISET TALOUDELLISET TOIMET

	Annetut avustukset ja muut osittain tai kokonaan vastikkeettomat		Muut taloudelliset toimet (vastikkeelliset)		
	Menot	Tulot	Menot	Saamiset	Velat ja vastuu
Perustajat ja perustajien ja säätiön tytäryhteisöt	0	72	45 475	258 134	134
Hallitusten jäsenet ja varajäsenet toimitusjohtajat ja sijaiset tilintarkastajat säätiön johto ja näiden määräysvallassa olevat yhteisöt	0	75	3 255	336	104
Näiden henkilöiden perheenjäsenet	0	0	93	0	0
Yhteensä	0	146	48 823	258 470	238

35. OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

Yritys	Kotipaikka	Säätiön omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Oma pääoma
Aalto Holding Oy	Helsinki	100,00 %	100,00 %	(sisältyy konsernitilinpäätökseen)
Aalto-yliopistokiinteistöt Oy	Espoo	100,00 %	100,00 %	(sisältyy konsernitilinpäätökseen)
Asunto Oy Hgin Eteläinen Hesperiankatu 4	Helsinki	26,98 %	26,98 %	(sisältyy konsernitilinpäätökseen)
Kiinteistö Oy Hgin Pohj. Hesperiankatu 23A	Helsinki	50,00 %	50,00 %	(sisältyy konsernitilinpäätökseen)
Otahalli Oy	Espoo	25,00 %	25,00 %	1 045
Asunto Oy Kartanontanhua	Espoo	31,45 %	31,45 %	8

Aalto-yliopisto
PL 11000
00076 AALTO
Puh. 09 47001